

Odborník i přítel. Pamětní medaile in memoriam pro bývalého prorektora a ředitele CIV Jana Rychlíka

10.11.2023 - Pavel Korelus | Západočeská univerzita v Plzni

Pamětní medaili in memoriam obdržel při tradičním slavnostním zasedání vědecké rady Západočeské univerzity bývalý prorektor ZČU pro informatiku a dlouholetý ředitel Centra informatizace a výpočetní techniky (CIV) Jan Rychlík. Z rukou rektora Miroslava Lávičky převzala 8. listopadu ocenění za dlouholetou významnou činnost pro ZČU, její rozvoj, spolupráci s vnějším prostředím včetně zahraničí a za propagaci a popularizaci univerzity jeho manželka Lucie Rychlíková.

„Byl činný v odborné komunitě, mj. jako tajemník a poté předseda sdružení EUNIS-CZ (European University Information Systems). Své zkušenosti zhodnotil při vytváření informačního systému studijní agendy IS/STAG, který je po třiceti letech nejpoužívanějším systémem svého druhu v ČR. Velké zásluhy má také na rozvoji e-learningových nástrojů na ZČU. Jako člen katedry informatiky a výpočetní techniky založil a trvale vedl výuku základů databázových systémů. Významně utvářel atmosféru katedry technické kybernetiky a poté i nově vzniklé katedry informatiky a výpočetní techniky,“ stojí v odůvodnění jeho vyznamenání.

O životě Jana Rychlíka se dočtete více ve vzpomínkovém medailonku.

A jak si jej pamatují jeho bývalí kolegové a kolegyně, jeho přátelé nejen ze ZČU?

Na Dr. Ing. Jana Rychlíka vzpomínám jako na svého bývalého studenta, kolegu, prorektora a zejména vzácného člověka, přítele. Období normalizace vytvářelo řadu paradoxů. Ty byly často, pokud tomu přispěla intelektuální kapacita účastníků, základem vytváření skupin stejného humoru a zájmů. Tak na bývalé Katedře technické kybernetiky vzniklo takzvané Oddělení digitální a drakové techniky neboli DDT. Toto oddělení tvořili zakládající členové (bez titulů) Dudáček, Herout, Matoušek, Průša, Racek, Rychlík, Vais, Vavříčka, dále aktivisté a pasivisté.

Aktivity DDT zahájila společná výroba a předvádění draků - odtud i jeho název. Základní však byly dvě činnosti: extrémní turistika a kulturní tvorba. Pochody, které jsme pořádali, měly různou délku od krátkých (20, 30 km) přes středně dlouhé (50, 70 km) až po 100 km - ten byl jeden. Konaly se také noční pochody, přechody hor a zimní pochody se spaním v záhrabu. Dva pochody byly výroční: Svatováclavský a Vánoční.

Honza kromě těchto aktivit i odborně rostl a uplatnil se jako akademický pracovník a posléze i v manažerských pozicích. Rektor Vostracký jej jmenoval prorektorem pro informatiku, já jsem jej po svém nástupu do funkce rektora v této pozici po obě funkční období ponechal. Velmi prospěšný byl zejména při vytváření informatických studijních opor spolu s paní prorektorkou Pasáčkovou. Výsledky jejich činnosti slouží dosud.

Vzhledem k tomu, že v roce 2011 byla funkce prorektora pro informatiku zrušena, vrátil se na CIV a byl jeho ředitelem, dokud mu to zdraví dovolilo.

My všichni z DDT, ale i mnoho jiných na něj stále vzpomínáme

Josef Průša,

emeritní rektor ZČU

Honza bezprostředně po ukončení VŠ studia (FE VŠSE, obor Automatizované systémy řízení) nastoupil na podzim roku 1978 jako asistent na katedru technické kybernetiky, oddělení výpočetní techniky. Mladý nadějný asistent se hned hrnul do práce, takže jsme se šéfem doc. Nováčkem uvažovali, jak jeho energii využít.

V té době jsme řešili pro závod Škoda Válcovny různé úlohy z oblasti řízení válcovacích strojů. Pro daný účel Škodovka používala řídicí minipočítače ADT, poměrně zdařilý český výrobek z podniku ZPA Trutnov (jinak šlo ovšem o kopii amerického originálu z dílen Hewlett Packard). Naše cílové aplikace byly vesměs mimo Plzeň, příkladně v Kovohutích Povrly nebo Rokycany, a příslušné vytvářené programy bylo třeba před zájezdem řešitelského týmu do daného místa alespoň částečně odladit. Nejbližší dostupné ADT bylo v Bolevci, Škoda Jaderné elektrárny. Taková malá kabinka pod stropem tovární haly, muselo se tam vylézt po žebříku. Vyslali jsme do praxe právě Honzu s nějakým studentem, který už tam předtím byl. Líbilo se mu to, a od té doby se datuje jeho profesní láska k počítačům ADT.

Když pak po revoluci založili s Vénou Perglem společnost Marble, produktem jejich podnikatelské činnosti byly vesměs řídicí systémy na hardwarové bázi ADT. Poslední funkční ADT, již v jeho soukromém majetku, věnoval Honza CIVu, kde dosud stojí ve velké zasedačce jako památník pionýrských počítačových časů.

Stanislav Racek,
katedra informatiky a výpočetní techniky Fakulty aplikovaných věd ZČU

S Honzou, tehdy samozřejmě panem doktorem Rychlíkem, jsem se seznámila v roce 2006 a díky společnému pracovnímu zaměření jsme se pak potkávali pravidelně až do jeho posledních týdnů. Tím společným zaměřením byly ekonomické informační systémy a z nich jeden konkrétní od komerčního dodavatele. Moje zkušenosti s komerčními subjekty byly zpočátku prakticky nulové, a přitom jsem zastupovala velkou školu. V takové situaci se člověk rozhlíží po mentorovi. Mentora jsem našla právě v Honzovi, a se mnou zástupci dalších škol provozujících stejný informační systém.

Honza byl mentor excelentní. Odezírali jsme od něj, jak tvořit zadání a kalkulovat ceny zakázkového vývoje pro skupinu škol, jak vymezovat prostor pro jednání s dodavatelem, jak předcházet patovým situacím. Společně jsme zvládli více než desítku meziškolských rozvojových projektů a řadu dalších mimoprojektových aktivit.

Honzovo mentorování bylo podprahové, vystupoval a jednal jako rovný s rovnými. Stále se potvrdzovalo, že takový prostě je – klidná síla v nejlepším slova smyslu, s kamarádským přístupem a osvěžujícím humorem. Honza už, bohužel, není, ale parta lidí, kterou stmeloval, drží pospolu dál, v právě běžícím projektu a s dalšími projekty před sebou.

Honzo, děkujeme.

Jana Kohoutková,
architektka IT - Divize informačních systémů Masarykovy univerzity, EUNIS-CZ

Na pana Jana Rychlíka vzpomínám často. Asi to ani nejde jinak, Jan Rychlík byl nejenom výjimečným expertem a manažerem v oblasti ICT na univerzitě, ale také oblíbeným a respektovaným kolegou ve využití informační a komunikační technologie ve vysokoškolském vzdělávání. Jeho přínos a angažovanost v této oblasti byly nezastupitelné.

Jeho schopnost navazovat vztahy a spolupracovat s lidmi z různých oblastí byla velmi ceněná. Byl

aktivním člověkem a jeho přístup ke sdílení znalostí a řešení problémů přinesl mnoho pozitivních změn a inovací, smysl pro humor a vřelý přístup ke kolegům ho činily oblíbenou osobností na každém setkání, rozuměl nejen odborné stránce projektů, ale chápal také velmi dobře jejich podstatu. Na nic si nehrál. Věděl, že za každým projektem stojí lidé, a uměl toho velmi dobře využít k tomu, aby projekt dosáhl svého cíle nejen formálně, ale také věcně. Toto není zdaleka běžná vlastnost.

Ztráta Jana Rychlíka je pro mě velmi citelná, jeho osobnost zanechala trvalý otisk v srdcích a myslí všech mých kolegů. Jeho odkaz v nás bude rezonovat a vzpomínky na něj jsou plné respektu a přátelství.

S hlubokou úctou

Jaroslav Hindra,
jednatel PragoData Consulting, s.r.o.

Měl jsem to štěstí, že jsem jako předseda EUNIS-CZ mohl mnoho let žít a pracovat v blízkosti Honzy Rychlíka. Jeho systém IS/STAG je nejpoužívanějším studijním informačním systémem, který se již před 30 lety stal a dodnes je jedním ze základních pilířů informační infrastruktury českých univerzit. Honza se po celou dobu staral o jeho rozvoj. Vedle působení v roli prorektora a ředitele CIV na domácí ZČU v Plzni byla velmi záslužná jeho práce ve výboru EUNIS-CZ, kde mimo jiné koordinoval program, redigoval sborník a řídil jednání na hlavních konferencích ve Špindlerově Mlýně. Poslední dva roky života byl předsedou výkonného výboru EUNIS-CZ. Velmi oceňuji optimistický styl jeho práce, ze které vyzařovala laskavost, moudrost i smysl pro humor.

Honza byl též výborný společník. Například ve vinném sklepe v Ivání asi dodnes vzpomínají na naši návštěvu, kdy jsme si k ochutnávání vína zazpívali s doprovodem kytary. Za zvláštní zmínku stojí jeho záliba ve včelaření, čímž asi vyvažoval kontrast mezi přírodou a světem technologií. Bohužel, zákeřná nemoc nám Honzu vzala.

Budeš nám chybět, ale budeme alespoň vzpomínat.

Ivan Vrana,
předseda EUNIS-CZ

Jako čerstvý prvák VŠSE jsem poprvé potkal Honzu Rychlíka v roli sympatického vedoucího letní chmelové brigády v Sedčicích. Pak mi pomáhal s prvními krůčky u opravdových počítačů v laboratoři ADT na Hamburku. Jako zkušenější turista mne o prázdninách zavedl do Žofínského pralesa, na planiny Slovenského krasu i na pravé tokajské do sklípku pod Tokajskou horou. Od něj umím uvařit kolínka v ešusu beze ztráty kapky vody, kvasit jablečné víno a složit vánoční hvězdičku z děrné pásky.

Naučil mne také navrhovat a programovat informační systémy, třeba pro Západočeskou energetiku, kde jsme spolu v několika aplikacích řešili a zdárně vyřešili Y2K – kdo si ostatně dnes pamatuje toho strašáka? A nakonec jsme se pracovně na dlouhá léta sešli na CIVu, v univerzitních službách a pod jeho vedením.

Honza byl můj přítel, mentor, uznávaný odborník i laskavý šéf. Ovlivňoval mne skoro po celý život – bez něj bych nebyl tím, čím jsem. Stále mi chybí a mám nepatřičný pocit, když sedím na jeho židli a nemůžu se s ním občas poradit.

Jiří Bořík,
ředitel CIV ZČU

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5853>